

Riistaveden yhtenäiskoulun ohjaussuunnitelma 2023-2024

Riistaveden yhtenäiskoulu noudattaa Kuopion kaupungin oppilaanohjauksen ohjaussuunnitelmaa: <https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/opetussuunnitelma/6684141/perusopetus/tekstikappale/19161214>

1 Oppilaanohjauksen järjestämisen rakenteet vuosiluokilla 1 - 6

Ohjaustoiminnan tulee muodostaa koko perusopetuksen ajan kestävä, perusopetuksen jälkeisiin opintoihin ulottuva jatkumo. Ohjaus on erityisen tärkeää koulunkäynnin nivelvaiheissa, oppilaan siirtyessä toiseen kouluun ja opintoihin liittyviä valintoja tehtäessä. Perusopetuksen vuosiluokilla 1 - 2 päävastuu koululaiseksi kasvamisen ja oppimisen taitojen karttumisesta ja oppilaanohjauksesta on alkuopetuksen luokanopettajalla tai erityisluokanopettajalla kiinteässä yhteistyössä kodin kanssa.

Perusopetuksen kuuden ensimmäisen vuosiluokan aikana oppilaanohjausta toteutetaan osana muuta opetusta. Kaikkien perusopetusta antavien opettajien tehtävänä on yhteistyössä oppilaan huoltajien sekä mahdollisen vastaanottavan oppilaitoksen kanssa ohjata oppilasta oppiaineiden opiskelussa sekä ehkäistä ennakolta opintoihin liittyvien ongelmien syntymistä ja kehittää oppilaiden resilienssiä eli valmiuksia selviytyä muuttuvissa elämäntilanteissa, opintojen nivelvaiheissa sekä tulevaisuuden työuran siirtymissä. Oppilaanohjauksen tavoitteet ja sisällöt sekä yhteys laaja-alaiseen osaamiseen vuosiluokilla 1- 6 on kirjattu opetussuunnitelmaan.

2 Alakoulun oppilaanohjauksen tavoitteet

Opetussuunnitelmassa määritellään, että vuosiluokilla 1- 2 oppilaanohjaus toteutuu kiinteänä osana muuta opetusta ja koulun toimintaa. Ohjauksella edistetään oppilaiden opiskeluvalmiuksien ja taitojen kehittymistä sekä tuetaan vähitellen kasvavaa vastuunottoa koulutyöstä sekä omista tehtävistä ja tavaroista.

Vuosiluokilla 1 - 2 oppilaiden tulee saada ohjausta tavoitteiden asettamisessa sekä kannustavaa ja ohjaavaa palautetta tavoitteiden saavuttamisesta siten, että oppimaan oppimisen taidot vahvistuvat. Oppilaanohjauksen tavoitteiden kannalta on tärkeä valita työtapoja ja palautteen antamisen tapoja, jotka mahdollistavat oppilaiden myönteisen käsityksen muodostumisen itsestään oppijoina ja ryhmän jäseninä. Oppilaita ohjataan vuorovaikutustaitojen harjoitteluun ja ryhmässä toimimiseen. Heitä kannustetaan myös osallisuuteen omassa lähiympäristössään.

Perusopetuksen alkuvaiheessa luodaan pohja kodin ja koulun yhteistyölle oppilaan ohjauksessa. Oppilaanohjauksella tuetaan oppilaita ja huoltajia tekemään ensimmäisiä koulutukseen liittyviä valintoja ja näkemään valintojen merkityksen tulevien opintojen kannalta. Ammatteihin ja työelämään tutustuminen aloitetaan luokan tai koulun sisäisistä tehtävistä sekä oppilaan lähipiirin ammanteista.

Opetussuunnitelman mukaan vuosiluokilla 3 - 6 oppilaanohjaus toteutuu pääasiassa eri oppiaineiden opetuksen ja koulun muun toiminnan yhteydessä. Oppilaanohjauksesta vastaa luokanopettaja yhdessä muiden opettajien kanssa. Oppimisympäristönä oman kouluyhteisön ja lähiympäristön lisäksi voivat toimia lähiseudun yritykset ja muut yhteistyötahot. Oppilaanohjaus tukee oppilaita ja huoltajia opiskeluun liittyvässä tiedonsaannissa ja valinnoissa.

Oppilaanohjauksella tuetaan oppilaita oppijoina kehittymisessä: opiskelustrategioidensa tunnistetaan ja kehitetään, vahvistetaan kykyä asettaa itselle tavoitteita ja arvioida tavoitteiden saavuttamista sekä edistetään oppimaan oppimisen taitojen kehittymistä. Ohjaus auttaa oppilaita omaksumaan erilaisia opiskelussa tarvittavia oppimisen, työskentelyn, tiedon omaksumisen sekä tiedonhallinnan taitoja ja menetelmiä, tunnistamaan oppiaineiden ominaispiirteitä sekä valitsemaan kuhunkin oppiaineeseen soveltuvia opiskelumenetelmiä.

Oppilaanohjauksen tuella oppilaat kehittävät elämässä tarvittavia taitoja ja vahvistavat myönteistä käsitystä itsestään oppijana. Oppilaita ohjataan tunnistamaan ja arvostamaan sekä omia että toisten vahvuuksia, kykyjä ja taitoja. Heitä tuetaan ottamaan vastuuta elämästään, opiskelustaan, valinnoistaan sekä toiminnastaan ryhmän ja lähiyhteisönsä aktiivisena jäsenenä ja toimijana. Oppilaille tarjotaan mahdollisuuksia osallisuuteen ja vaikuttamiseen omassa kouluyhteisössä ja lähiympäristössä, jolloin heidän käsityksensä yhteiskunnallisista vaikutusmahdollisuuksista alkaa muotoutua.

Oppilaanohjauksen kautta oppilaat tutustuvat lähiseudun työ- ja elinkeinoelämään. Mahdollisten tutustumiskäyntien ja vierailujen tavoitteena on esitellä oppilaille työelämää, yrittäjyyttä ja erilaisia ammatteja lasten elinpiiriä lähellä olevista ammateista alkaen. Niillä myös edistetään oppilaiden ammatillisen kiinnostuksen heräämistä.

3 Ohjaus nivelvaiheissa ja siirtymissä

3.1 Nivelvaihe esiopetuksesta alkuopetukseen

Siirtymässä esiopetuksesta alkuopetukseen noudatetaan Kuopion kaupungin esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelmia sekä tehtyjä yhteistyösopimuksia.

Joustavan esi- ja alkuopetuksen tavoitteena on tehdä esiopetuksesta ja perusopetuksen kahdesta ensimmäisestä vuosiluokasta yhtenäisempi kokonaisuus rakentamalla ammatillisessa yhteistyössä lapsen kehitystä ja oppimista tukevaa jatkumoa ja sitä tukevaa pedagogiikkaa. Varhaiskasvatuksen opettajien, luokanopettajien ja erityisopettajien yhteistyössä on mahdollista suunnitella lasten tarpeista lähteviä joustavia oppimisen käytäntöjä ja kohdentaa lapsille moniammatillista tukea. Kuopion joustavan esi- ja alkuopetuksen pedagogiikan rakentamiseen on tukimateriaaliksi laadittu Oma oppimispolku –käsikirja.

3.2 Nivelvaihe alkuopetuksesta 3. luokalle

Painotetulla opetuksella tarkoitetaan oppiaineen tehostettua ja syventävää opetusta. Kuopiossa oppilas voi hakea kolmannella vuosiluokalla alkavaan kuvataiteen, liikunnan, matemaattis-luonnontieteellisen, musiikin tai tanssin painotettuun opetukseen. Lisäksi tarjolla on kaksikielinen (suomi - englanti) opetus vuosiluokille 1 - 6. Tiedot painotetusta opetuksesta ja hakuprosessista päivitetään vuosittain Kuopion kaupungin perusopetuksen oppaisiin ja www-sivuille.

3.3 Nivelvaihe 6. luokalta 7. luokalle

Ohjauksen keskeinen tavoite 6. luokalla on oppilaan sujuva siirtyminen yläkouluun. Oppilaan siirtymistä tuetaan luokanopettajan, luokanvalvojan, erityisopettajien sekä opinto-ohjaajan

yhteistyöllä. Myös oppilaan huoltajien ja koulun välisen yhteistyön merkitys on suuri. Moniammatillinen yhteistyö oppilashuollon toimijoiden, kouluterveydenhuollon sekä paikallisesti myös muiden toimijoiden kanssa tulee huomioida siirtymässä.

Oppilaitoksesta toiseen siirryttäessä on tärkeää tehdä yhteistyötä vastaanottavien oppilaitosten henkilöstön kanssa. Opintojen aikana ja siirtymävaiheissa tehostetaan moniammatillista yhteistyötä ja ohjauksen tukitoimia haasteellisessa elämäntilanteessa ja syrjäytymisuhan alla olevien oppilaiden kohdalla. Yhteistyötä voidaan tehdä esim. nuorisotyöntekijöiden, hanketyöntekijöiden ja oppilaan tukipalveluiden kanssa. Erityistä ja tehostettua tukea tarvitsevien oppilaiden kohdalla yhteistyö nivelvaiheissa on erityisen tärkeää.

- Oppilaanohjaaja sekä kuraattori vierailevat alakoululla pitämässä nivelvaihetunnin yläkoulussa opiskelusta ja yläkouluun siirtymisestä 6. luokan oppilaille
- Huoltaja ja 6. luokan oppilas antavat tiedonsiirtolomakkeessa opiskelun järjestämiseen liittyvää tietoa yläkoululle
- Kaksi yläkouluun tutustumispäivää 6. luokan oppilaille kevätlukukaudella
- Vanhempainilta 7. luokan oppilaiden huoltajille elo-syyskuussa
- Ryhmäytymispäivä 7. luokan oppilaille elo-syyskuussa
- Siirtymävaiheissa tehostetaan moniammatillista yhteistyötä ja ohjauksen tukitoimia haasteellisessa elämäntilanteessa ja syrjäytymisuhan alla olevien oppilaiden kohdalla.

3.4 Siirtymä valmistavasta opetuksesta perusopetukseen

Oppivelvollisuusikäiset oppilaat, joilla ei ole suomen kielen taitoa tai joiden suomen kielen taito ei ole riittävä perusopetuksessa opiskeluun, osallistuvat perusopetukseen valmistavaan opetukseen. Kun valmistavalta luokalta on siirtymässä oppilas lähikouluun, on kieli- ja kulttuuriryhmien koordinaattori siitä mahdollisimman hyvissä ajoin yhteydessä vastaanottavan koulun rehtoriin ja koulusihteriin. Siirtymät pyritään ajoittamaan lukukausien taitteeseen tai lomien jälkeen. Valmistavan luokan oppilas pyritään sijoittamaan ikätasonsa mukaiselle luokkatasolle. Kun ryhmä on selvillä, valmistavan luokan opettaja siirtää oppilaan tiedot uudelle opettajalle.

4 Keskeisten toimijoiden roolit alakoulun oppilaanohjauksessa

Ohjaustyötä tehdään moniammatillisena yhteistyönä koulu yhteisöissä. Työn lähtökohtana on oppilas ja hänen yksilöllinen ohjaustarpeensa. Perusopetuksen henkilöstö tekee ohjauksessa opetussuunnitelman mukaista tavoitteellista yhteistyötä. Ohjaussuunnitelmasa kuvataan ohjauksen työnjako ja vastuut perusopetuksessa.

- **Luokanopettaja/Erityisluokanopettaja**

Luokanopettajalla/erityisluokanopettajalla on päävastuu luokkansa ohjauksen suunnittelusta ja toteutuksesta. Luokanopettaja/erityisluokanopettaja toimii luokkansa ryhmäohjaajana vastaamalla yhteistyöstä koulun ja kodin välillä sekä eri ammattiryhmien kesken.

Tavoitteena on oppilaan kasvun ja kehityksen sekä oppimisen ja koulunkäynnin tukeminen. Vuosiluokkien 1–6 aikana luokanopettaja/erityisluokanopettaja opettaa oppimistaitoja, auttaa oppimisvaikeuksissa ja ohjaa alaluokilla tehtävissä oppiainevalinnoissa. Luokanopettaja/erityisluokanopettaja seuraa, ohjaa ja tukee oppilaiden koulunkäyntiä yhteistyössä muun henkilöstön ja rehtorin kanssa. Hän kartoittaa omien oppilaidensa tuen tarpeet ja suunnittelee ja toteuttaa tukitoimet yhteistyössä huoltajien, opettajien ja oppilashuollon kanssa. Luokanopettaja vastaa pedagogisen arvion ja oppimissuunnitelman laatimisesta. Erityisopettaja vastaa pedagogisen selvityksen ja HOJKSin laatimisesta. Luokanopettaja on myös mukana erityiseen tukeen siirtymisen prosessissa ja osallistuu erityisopettajan kanssa pedagogisen selvityksen ja HOJKSin laadintaan.

Koulupolun nivelvaiheissa luokanopettaja/erityisluokanopettaja tekee yhteistyötä esi- ja perusopetuksen muiden opettajien ja ohjaushenkilöstön kanssa. Yhteistyön tavoitteena on oppilaiden oppimisvaikeuksien ehkäiseminen ja sujuvan siirtymisen turvaaminen. Luokanopettaja/erityisluokanopettaja myös vastaa luokan jatkuvasta ryhmäyttämisestä ja hyvän yhteishengen ylläpitämisestä. Luokanopettaja/erityisluokanopettaja tekee säännöllistä yhteistyötä huoltajien kanssa, tiedottaa koulun asioista, järjestää vanhempainiltoja sekä käy säännöllisesti keskusteluja huoltajien kanssa oppilaan koulunkäynnin sujumisesta. Luokanopettaja/erityisluokanopettaja voi myös huoltajien luvalla tehdä yhteistyötä aamu- ja iltapäivätoiminnan toimijoiden kanssa.

- **Laaja-alainen erityisopettaja**

Erityisopettaja on erityisopetuksen asiantuntija koulussa. Hän antaa erilaisin joustavin järjestelyin opetusta oppilaille, joilla on opiskelussa yleisen, tehostetun tai erityisen tuen tarvetta. Erityisopettaja osallistuu oppimisvaikeuksien ennaltaehkäisyyn, tunnistamiseen sekä konsultoi ja auttaa opettajia tukitoimien suunnittelussa ja toteutuksessa. Laaja-alainen erityisopettaja osallistuu pedagogisten asiakirjojen sisällön laatimiseen. Tarvittaessa erityisopettaja tekee erilaisia oppimiseen liittyviä kartoituksia.

Opetustyön ohella erityisopettajan työhön kuuluu muun muassa konsultointia ja oppilashuollolliseen työhön osallistumista. Laaja-alainen erityisopettaja toimii tiiviissä yhteistyössä oppilaiden perheiden sekä moniammatillisten verkostojen kanssa.

- **Aineenopettaja**

Aineenopettaja on oman oppiaineensa opetuksen ja pedagogisen ohjauksen asiantuntija. Jokainen aineenopettaja vastaa oppiaineensa oppimisen ja opiskelutekniikan ohjauksesta ja opettamisesta. Aineenopettajan tulee seurata ja arvioida oppilaan oppimista ja opetukseen osallistumista sekä tiedottaa myös koteihin arvioinnin perusteista sekä oppilaan opintojen etenemisestä. Aineenopettaja tukee ja ohjaa oppilasta havainnoimaan ja arvioimaan omaa ja yhteistä työskentelyä. Aineenopettaja osallistuu oman oppiaineensa osalta tarvittavien tukitoimien suunnitteluun ja toteutukseen. Aineenopettaja kertoo oppilaille oman oppiaineensa sisältöjen yhteydestä työelämään ja ammatteihin.

- **Koulunkäynninohjaaja**

Koulunkäynninohjaajan tehtävä on oppilaiden oppimisen, toimintakyvyn sekä kokonaisvaltaisen kasvun ja kehityksentukeminen. Koulunkäynninohjaaja auttaa oppilaita luokkatilanteiden lisäksi myös muissa ohjausta vaativissa tilanteissa, kuten välitunneilla ja siirtymissä. Tavoitteena on ohjata ja tukea oppilasta mahdollisimman itsenäiseen työhön ikätason sekä oppilaan omien edellytystensä mukaisesti. Koulunkäynninohjaaja suunnittelee ja toteuttaa työtä moniammatillisesti opettajien ja muiden lapsen kanssa työskentelevien aikuisten kanssa.

- **Iltapäivätoiminnan ohjaaja**

Iltapäivätoiminnan ohjaaja työskentelee perusopetuslain alaisessa perusopetuksen iltapäivätoiminnassa. Ohjaaja vastaa oman iltapäiväryhmän toiminnasta ja lasten hyvinvoinnista ryhmässä. Ohjaaja tekee moniammatillista verkostotyötä oppilaan huoltajien, opettajien sekä oppilashuollon toimijoiden kanssa.

- **Opinto-ohjaaja**

Opinto-ohjaaja on ohjauksen asiantuntija koulussa. Hänellä on päävastuu oppilaanohjauksen suunnittelusta ja toteuttamisesta perusopetuksen yläluokilla. Opinto-ohjaajan ohjaustehtävät liittyvät kaikkiin oppilaanohjauksen osa-alueisiin: oppilaan kasvun tukemiseen, oppimisen ohjaamiseen ja urasuunnitteluun. Keskeistä on oppilaan itsetuntemuksen ja itseohjautuvuuden vahvistaminen koulunkäynnin eri vaiheissa ja valinnoissa, erityisesti nivelvaiheissa ja koulupolun siirtymissä. Opinto-ohjaaja voi osallistua myös uusien 7. luokkien muodostamiseen. Sovittaessa opinto-ohjaaja voi olla mukana 6.-luokkalaisen tuen asiakirjojen päivittämisessä yläkoulua varten.

- **Rehtori**

Koulun rehtori johtaa koulun toimintaa ja luo ohjaukselle toimintaedellytykset. Koulun henkilöstö huolehtii yhdessä, että oppilaille on mahdollisuus saada ohjausta opetussuunnitelman mukaisesti. Rehtori tekee hallintopäätökset erityisistä opetusjärjestelyistä (perusopetuslain 18 §:n perusteella) ja vuosiluokkiin sitomattomasta opetuksesta (VSOP).

Rehtori päättää oppilaaksi ottamisesta niiltä osin, kuin päätösvalta ei kaupungin toimintasäännön mukaan ole opetusjohtajalla tai kasvun ja oppimisen lautakunnalla. Rehtori tukee ohjauksen suunnittelua ja yhteistyötä eri toimijoiden kesken.

- **Koulun johtoryhmä, suunnitteluryhmä ja koulun vastuutiimit**

Koulun nimettyjen vastuuryhmien jäsenet osallistuvat ohjauksen toimintaedellytysten luomiseen koulussa ja asetettujen tavoitteiden toteutumisen seurantaan.

- **Koulun muu henkilökunta ja oppilashuollon toimijat**

Koulun muu henkilökunta sekä oppilashuollon toimijat (kuraattori, psykologi, terveydenhoitaja, koululääkäri) osallistuvat päivittäisen työnsä kautta oppilaiden kasvatukseen ja ohjauksen tukemiseen.

5. Työn- ja vastuunjako oppilaanohjauksessa 1 - 6

5.1 Vuosiluokat 1 - 2 : koululaiseksi kasvaminen

Vuosiluokkien 1 - 2 tehtävänä on tukea oppilaan myönteistä käsitystä itsestään koululaisena ja oppijana. Tärkeää on tukea oppilasta kehittämään oppimisen ja työskentelyn valmiuksia.

Ohjauksen painopiste vuosiluokilla 1 - 2	Toimijat koulussa	Ohjauksen toteuttamisen muodot
<p>Oppimaan oppimisen taidot (L1)</p> <p>Edistetään oppilaiden opiskelutaitojen ja valmiuksien kehittymistä.</p> <p>Ohjataan oppilaita tekemään opintoihin liittyviä valintoja.</p>	<p>luokanopettaja</p> <p>erityisluokanopettaja</p> <p>erityisopettaja</p> <p>koulunkäynninohjaaja</p> <p>iltapäivätoiminnan ohjaaja</p>	<ul style="list-style-type: none">• Ensitietopalaverit esiopetuksen kanssa• Luokanopettaja ja erityisopettaja kartoittavat oppilaan tarvitseman tuen yhdessä huoltajien kanssa• Laaditaan ja päivitetään tarvittavat pedagogiset asiakirjat• Tehdään tarvittaessa erityisen tuen päätös niille 1.-luokkalaisille, jotka ovat olleet erityisessä tuessa jo esiopetuksessa• Tarkistetaan erityisen tuen päätös ennen siirtymistä 3. luokalle• Opetellaan koulun toimintatapoja ja erilaisia työtapoja (osallisuus)• Harjoitellaan tavoitteiden asettamista sekä itsearviointia• Toteutetaan Kuopion digitaitokalenteria
<p>Itsetuntemus (L3)</p> <p>Oppilaita tuetaan ottamaan vastuuta koulutyöstä, tehtävistä ja tavaroista.</p> <p>Oppilaita ohjataan vuorovaikutustaitojen harjoittamiseen ja ryhmässä toimimiseen.</p>	<p>luokanopettaja</p> <p>erityisluokanopettaja</p> <p>erityisopettaja</p> <p>koulunkäynninohjaaja</p> <p>iltapäivätoiminnan ohjaaja</p> <p>oppilashuollon toimijat</p>	<ul style="list-style-type: none">• Opetellaan liikkumaan turvallisesti koulussa ja koulumatkoilla• Harjoitellaan omasta koulutyöstä, tehtävistä ja tavaroista vastuun kantoa• Keskustellaan luokassa 3. luokalla siirtymisestä (Opas 3. luokalle siirtyvälle)• Opetellaan toimimaan ryhmässä (esim. oma vuoro, toisten kuunteleminen)• 2.-luokkalaisia ohjataan 3. luokalle siirtymiseen liittyvissä valinnoissa

		(painotettuun opetukseen hakeminen)
--	--	-------------------------------------

5.2 Vuosiluokat 3 - 4: oppijana kehittyminen

Ohjauksen painopiste vuosiluokilla 3 - 4	Toimijat koulussa	Ohjauksen toteuttamisen muodot
<p>Oppimaan oppimisen taidot (L1)</p> <p>Tuetaan oppilaita opiskelustrategioiden tunnistamisessa ja kehittämisessä.</p> <p>Ohjataan oppilaita tunnistamaan oppiaineiden erityispiirteitä sekä kuhunkin oppiaineeseen soveltuvia opiskelu- ja tiedonhakumenetelmiä.</p>	<p>luokanopettaja</p> <p>erityisluokanopettaja</p> <p>erityisopettaja</p> <p>koulunkäynninohjaaja</p> <p>aineenopettaja</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Arvioidaan oppilaan tuen tarvetta ja kartoitetaan oppilaan kokemuksia oppimisesta (oppimiskeskustelut) • Järjestetään vaadittava oppimisen tuki • Toimitaan jatkuvassa yhteistyössä oppilaan huoltajan kanssa • Harjoitellaan erilaisia oppimisstrategioita ja tiedonhakua • Toteutetaan digitaitokalenteria • Tuetaan oppilaan aktiivisuutta ja osallisuutta oman oppimisen suunnittelussa ja tavoitteiden asettelussa
<p>Tavoitteiden asettaminen (L1, L3)</p> <p>Vahvistetaan oppilaiden kykyä asettaa itselle tavoitteita ja arvioida asetettujen tavoitteiden saavuttamista.</p> <p>Ohjataan opiskeluun liittyvien tavoitteiden asettamisessa ja valintojen tekemisessä.</p>	<p>luokanopettaja</p> <p>erityisluokanopettaja</p> <p>erityisopettaja</p> <p>aineenopettaja</p> <p>koulunkäynninohjaaja</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tuetaan oppilaan aktiivisuutta ja osallisuutta oman oppimisen suunnittelussa ja tavoitteiden asettelussa • Tuetaan oppilasta asettamaan itselleen realistiset tavoitteet • 3.-luokkalaisten huoltajille tiedotetaan mahdollisuudesta aloittaa A2-kielen opiskelu 4. luokalla ja ohjataan oppilasta ja huoltajaa A2-kielen valinnassa • 4.-luokkalaisia ohjataan alakoulun valinnaisaineiden valinnassa ja tiedotetaan myös huoltajia

<p>Osallisuus ja aktiivinen toiminta (L7)</p> <p>Kehitetään oppilaiden valmiutta toimia ryhmässä ja lähiympäristössään.</p> <p>Tarjotaan oppilaille mahdollisuus osallisuuteen sekä vaikuttamiseen omassa kouluyhteisössä ja lähiympäristössä.</p>	<p>luokanopettaja</p> <p>erityisluokanopettaja</p> <p>erityisopettaja</p> <p>aineenopettaja</p> <p>koulunkäynninohjaaja</p> <p>oppilaskunnan ohjaava opettaja</p> <p>rehtori</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Harjoitellaan vuorovaikutustaitoja, taitoa toimia vastuullisesti ryhmässä sekä itsenäisesti • Tuetaan osallisuuteen ja vaikuttamiseen omassa kouluyhteisössä oppilaskuntatoiminnan kautta
---	--	--

Vuosiluokat 5 - 6: Vastuullinen koululainen

Ohjauksen painopiste vuosiluokilla 5 - 6	Toimijat koulussa	Ohjauksen toteuttamisen muodot
<p>Oppimaan oppimisen taidot (L1)</p> <p>Tuetaan oppilaita opiskelustrategioiden tunnistamisessa ja kehittämisessä.</p> <p>Edistetään oppimaan oppimisen taitojen kehittymistä.</p>	<p>luokanopettaja</p> <p>erityisluokanopettaja</p> <p>erityisopettaja</p> <p>koulunkäynninohjaaja</p> <p>aineenopettaja</p> <p>rehtori</p> <p>koulun muut aikuiset</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Arvioidaan oppilaan tuen tarvetta ja kartoitetaan oppilaan kokemuksia oppimisesta (oppimiskeskustelut) • Vahvistetaan oppilaan itsetuntemusta ja itseluottamusta oppijana • Erityisen tuen päätös tarkistetaan viimeistään 6. luokalla • Järjestetään vaadittava oppimisen tuki • Toimitaan jatkuvassa yhteistyössä oppilaan huoltajan kanssa • Harjoitellaan opiskelun tekniikoita ja tuetaan oppilasta tunnistamaan omat opiskelutapansa ja vahvuutensa • Toteutetaan digitaitokalenteria
<p>Tavoitteiden asettaminen (L1, L3)</p> <p>Vahvistetaan oppilaiden kykyä asettaa itselle tavoitteita ja arvioida asetettujen tavoitteiden saavuttamista.</p> <p>Tuetaan oppilaita ottamaan vastuuta opinnoistaan ja valinnoistaan.</p>	<p>luokanopettaja</p> <p>erityisluokanopettaja</p> <p>aineenopettaja</p> <p>rehtori</p> <p>koulunkäynninohjaaja</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tuetaan oppilaan aktiivisuutta ja osallisuutta oman oppimisen suunnittelussa ja tavoitteiden asettelussa • Tuetaan oppilasta uusien oppiaineiden opiskelussa: ruotsin kieli alkaa viimeistään 6. luokalla • Ohjataan oppilasta tavoitteiden asettamisessa ja

		<p>vahvistetaan itsearviointitaitoja</p> <ul style="list-style-type: none"> • 5.-luokkalaisia ohjataan valitsemaan itselle sopiva ja motivoiva valinnaisaine 6. luokalle • 6.-luokkalaisia ohjataan yläkouluun siirtymiseen liittyvissä valinnoissa (esim. painotettuun opetukseen hakeminen)
<p>Osallisuus ja aktiivinen toiminta (L3, L7)</p> <p>Kehitetään oppilaiden valmiuksia toimia ryhmässä ja lähiympäristössä.</p> <p>Tarjotaan oppilaille mahdollisuuksia vaikuttamiseen ja osallisuuteen omassa koulu yhteisössä ja lähiympäristössä.</p>	<p>luokanopettaja</p> <p>erityisluokanopettaja</p> <p>rehtori</p> <p>aineenopettaja</p> <p>oppilaskunnan ohjaava opettaja</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tuetaan aktiivisuuteen ja osallisuuteen omassa lähiympäristössä • Tuetaan vastuulliseen toimintaan eri ryhmissä toimittaessa
<p>Työelämään suuntaava oppiminen (L6)</p> <p>Edistetään oppilaiden ammatillisen kiinnostuksen heräämistä.</p>	<p>luokanopettaja</p> <p>erityisluokanopettaja</p> <p>aineenopettaja</p> <p>rehtori</p> <p>opinto-ohjaaja</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mahdollistetaan lähialueen ammatteihin sekä työ- ja elinkeinoelämään tutustuminen • Yrittäjyyskasvatus

5.4 Ohjaus yläkouluun

Ohjauksen painopiste 6. luokalta 7. luokalle	Toimijat koulussa	Ohjauksen toteuttamisen muodot
Ohjaus yläkouluun	<p>luokanopettaja</p> <p>erityisluokanopettaja</p> <p>rehtori</p> <p>erityisopettaja</p> <p>opinto-ohjaaja</p> <p>yläkoulun tukioppilaiden ohjaaja</p> <p>aineenopettaja</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tiedotetaan oppilaille ja huoltajille kaupungin oppaasta yläkouluun siirtyvälle • Opinto-ohjaaja vierailee sovittaessa 6. luokissa • Yläkoulujen järjestämät vanhempainillat, joissa esitellään yläkoulua ja hakuvaihtoehtoja • Tiedonsiirto alakoulusta yläkouluun • Yläkoulun 7. luokkien muodostaminen • 6.-luokkalaisten vierailut tulevilla yläkouluilla

Oppilaanohjauksen järjestämisen rakenteet vuosiluokilla 7 - 9

Ohjaustoiminnan tulee muodostaa koko perusopetuksen ajan kestävä, perusopetuksen jälkeisiin opintoihin ulottuva jatkumo. Ohjaus on erityisen tärkeitä koulunkäynnin nivelvaiheissa, oppilaan siirtyessä toiseen kouluun ja opintoihin liittyviä valintoja tehtäessä.

Kaikkien perusopetusta antavien opettajien tehtävänä on yhteistyössä vastaanottavan oppilaitoksen sekä oppilaan huoltajien kanssa

- ohjata oppilasta oppiaineiden opiskelussa
- ehkäistä ennakolta opintoihin liittyvien ongelmien syntymistä sekä
- kehittää oppilaiden valmiuksia selviytyä muuttuvissa elämäntilanteissa, opintojen nivelvaiheissa sekä tulevissa työuran siirtymissä.

Vastuu oppilaanohjauksen toteuttamisesta on kaikilla opettajilla. Alemmilla vuosiluokilla ohjaus toteutetaan eri oppiaineiden opetuksen ja koulun muun toiminnan yhteydessä. Opinto-ohjaajan antama ohjaus toteutetaan yleensä perusopetuksen kolmen viimeisen vuoden aikana. Perusopetuksessa tehostettua tai erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden ohjaus on muiden oppilaiden ohjausta yksilöllisempää ja edellyttää moniammatillista yhteistyötä.

- Perusopetuksen vuosiluokilla 1 - 2 päävastuu oppimisen taitojen karttumisesta ja oppilaanohjauksesta on alkuopetuksen luokanopettajalla, joka tekee kiinteästi yhteistyötä kodin kanssa.
- Vuosiluokilla 3 - 4 ja 5 - 6 luokanopettaja painottaa ohjaustaan tarvittaessa tuntijaon mukaisiin ainevalintoihin ja opintojen painotuksiin yhteistyössä aineenopettajien ja opinto-ohjaajan kanssa.
- Vuosiluokilla 7 - 9 jokaista oppilasta ohjataan aineenopettajien ja opinto-ohjaajan yhteistyöllä kehittämään oppimaan oppimisen taitojaan ja hahmottamaan valintojen vaikutusta opintoihin ja tulevaisuuteen. Moniammatillista ja -hallinnollista yhteistyötä tehdään erityisesti tukea tarvitsevien oppilaiden ja koulutuksen ulkopuolelle jäämässä olevien nuorten opintojen jatkumisen turvaamisessa.

Oppilaalle on turvattava mahdollisuus saada riittävästi henkilökohtaista opinto-ohjaajan antamaa ohjausta kaikilla yläkoulun luokka-asteilla.

7 Toimintatavat vuosiluokilla 7 - 9

Oppilaanohjauksen toimintatapoja ovat

- yksilöllisiin kysymyksiin syventyvä henkilökohtainen ohjaus
- sosiaaliseen vuorovaikutukseen perustuva pienryhmäohjaus sekä

- luokkamuotoinen ohjaus
- työelämään tutustumiset
- tutustumiset toiselle asteelle sekä nivelvaiheen koulutuksiin

Oppilaitoksesta toiseen siirryttäessä on tärkeää tehdä yhteistyötä vastaanottavien oppilaitosten henkilöstön kanssa. Opintojen aikana ja siirtymävaiheissa tehostetaan moniammatillista yhteistyötä ja ohjauksen tukitoimia haasteellisessa elämäntilanteessa ja syrjäytymisuhan alla olevien oppilaiden kohdalla. Yhteistyötä voidaan tehdä esim. nuorisotyöntekijöiden, sosiaalitoimen ja eri hanketyöntekijöiden kanssa. Erityistä ja tehostettua tukea saavien oppilaiden kohdalla yhteistyö nivelvaiheissa on myös erityisen tärkeää. Oppivelvollisuutensa sairaalakoulussa päättävien jälkiohjauksesta on myös huolehdittava.

Työn- ja vastuunjako sekä työskentely monialaisissa verkostoissa vuosiluokilla 7 - 9

Opintojen vaihe	Ohjauksen painopiste / sisältö	Vastuullinen toimija/ vastuulliset toimijat	Muut toimijat
Ohjaus ennen yläkoulun alkua	Nivelvaihe alakoulusta yläkouluun Kuudesluokkalaisten opas Vierailut alakouluilla Vanhempainilta 6.lk:n huoltajille Tiedonsiirto alakoulusta yläkouluun Luokkien muodostaminen 6. luokkien vierailu yläkoululla	Rehtori Luokanopettaja 7. luokkien luokanohjaaja Opinto-ohjaaja Erityisopettaja	Psykologi Kuraattori Terveystoimittaja Koulunkäynninohjaaja Tukioppilaat
Ohjaus opintojen alkaessa	Opiskeluun ohjaaminen Ryhmyttäminen Koulun käytänteet, tavat ja säännöt 7. luokkien vanhempainilta	7. luokkien luokanohjaaja Tukioppilastoiminnan ohjaaja Aineenopettaja	Opinto-ohjaaja Erityisopettaja Kuraattori Tukioppilaat Koulun muut yhteistyökumppanit
Ohjaus opintojen aikana	Kasvun ja kehityksen tukeminen Oppilaan hyvinvointi (oppilashuolto)	7.-9. luokkien luokanohjaaja Aineenopettaja Erityisopettaja	Rehtori Kuraattori Psykologi

	<p>Opiskelun ja oppimisen ohjaus</p> <p>Opintojen etenemisen seuranta ja tuki</p> <p>Opiskelun tukeminen</p> <p>Tehostettua ja erityistä tukea saavien oppilaiden ohjaus</p> <p>Ammatillisen suuntautumisen ohjaus</p> <p>Jatko-opintoihin ohjaaminen ja toisen asteen koulutusvaihtoehdot</p> <p>Ammatti- ja työelämä tietous</p> <p>TET eli oppilaiden työelämään tutustuminen</p> <p>Tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus</p> <p>Oppimiskeskustelut</p>	Opinto-ohjaaja	<p>Terveydenhoitaja/ koululääkäri</p> <p>Koulunkäynninohjaaja</p> <p>Koulun muut yhteistyökumppanit</p>
Ohjaus opintojen päättövaiheessa	<p>Nivelvaihe yläkoulusta toiselle asteelle</p> <p>Haku perusopetuksen jälkeisiin koulutuksiin</p>	Opinto-ohjaaja	<p>Erytisopettaja</p> <p>Koulun muut yhteistyökumppanit</p>
Ohjaus opintojen jälkeen	<p>Jälkiohjaus ja seurantavastuu</p> <p>Tiedonsiirto toiselle asteelle</p>	<p>Opinto-ohjaaja</p> <p>Erytisopettaja</p>	Kuraattori

Kodin ja koulun välinen ohjausyhteistyö

- Oppilaanohjaaja tiedottaa ohjaukseen liittyvistä asioista (nivelvaiheet, valinnaisainevalinnat, tet-harjoittelut, yhteishaku ym.) Wilman kautta
- Yhteishakua koskeva vanhempainilta 9. luokkien huoltajille ja oppilaille
- Yhdeksäsluokkalaisten oppimiskeskusteluihin ja HOJKS-keskusteluihin osallistuu tarvittaessa myös oppilaanohjaaja

Riistaveden yhtenäiskoulun työelämäyhteistyö sekä työelämään tutustumisen (TET) järjestelyt

- 6. luokan Yrityskylä-päivä
- Yläkoulun taksvärkkipäivä
- 7.luokan TET: yhden päivän tutustuminen huoltajan/muun tutun aikuisen työpaikalla
- 8.luokan TET-jakso: viisi päivää vapaasti valittavalla työpaikalla
- 9. luokan TET-jakso: kaksi viikkoa uravalinnan suunnittelua tukien
- 9. luokan Yrityskylä-päivä
- Työelämävierailijoita eri aineiden oppitunneilla ja koulun tapahtumissa, vierailuja työpaikoille. Nämä voidaan yhdistää monialaisiin oppimiskokonaisuuksiin.
- Tarpeen ja tilanteen mukaan työelämään tutustuminen/työelämäpainotteisuus osana tehostettua henkilökohtaista oppilaanohjausta.
- Opettajat osallistuvat ohjaukseen jakamalla ajantasaista tietoa oman oppiaineensa ja/tai osaamisalueensa jatko-opinnoista, työelämästä ja työtehtävistä sekä niiden kehityksestä/muutoksista.

Ohjaussuunnitelman tavoitteiden toteutumista arvioidaan systemaattisesti.